

PRYSZCZYCA (FMD)

Choroba i jej Przyczyny

- **Zakażone zwierzęta wydają wirusa w dużych ilościach przede wszystkim z:**
  - ✓ płynem surowiczym z pęcherzy oraz z nabłonkiem ścian pęcherzy,
  - ✓ śliną, moczem, kałem, nasieniem, wodami płodowymi,
  - ✓ wydychanym powietrzem: ze względu na wysoce zakaźny charakter choroby, możliwość rozprzestrzenienia się drogą aërogeenną wraz z aerozolem zakażonym wirusem
- **Źródłem zakażenia może być także:**
  - ✓ droga pokarmową w wyniku skarmiania skażonej karmy,
  - ✓ przemieszczanie się zakażonych zwierząt lub wszelkich produktów pochodzących od takich zwierząt, zakażonego sprzętu, pojazdów, ludzi.
- **Owady**, jako biologiczne wektory **nie mają znaczenia** w rozprzestrzenianiu się pryszczycy.

Objawy choroby

- ✓ pęcherze wypełnione płynem na skórze i błonach śluzowych w jamie ustnej, na racicach, na strzykach
- ✓ kulawizna,
- ✓ intensywny ślinotok,
- ✓ gorączka,
- ✓ apatia, osowiałość
- ✓ u bydła mlecznego znaczący spadek produkcji mleka.
- Choroba w stadzie może występować w postaci klasycznej z pęcherzami, gorączką i kulawizną lub w postaci łagodnej ze słabo wyrażonymi objawami klinicznymi.
- U bydła i świń objawy są dobrze wyrażone.
- U owiec i kóz słabo i są trudne do uchwycenia.

Przeżywalność wirusa

- W środowisku:
  - ✓ 50 dni w wodzie,
  - ✓ 74 dni na pastwisku,
  - ✓ 26-200 dni w glebie
  - ✓ 35 dni na powierzchniach zanieczyszczonych surowicą, krwią lub tkanką,
- W okresie letnim wirus może zachować zjadliwość przez kilkanaście dni w glebie, ściekach lub w odchodach. W zimie okres ten wydłuża się do tygodni lub nawet miesięcy.
- w mięsie solonym i peklowanym. Wirus izolowano z:
  - ✓ kielbas – do 56 dni,
  - ✓ tłuszczu szynki – do 183 dni,
  - ✓ bekonu - do 190 dni
- Wirus pryszczycy zachowuje właściwości zakaźne w produktach mlecznych, przechowywanych w niskich temperaturach:
  - ✓ w mleku i maśle – od 14 do 45 dni, w chłodni,
  - ✓ w odtłuszczonym mleku w proszku – do 2 lat.
- **Pasteryzacja w 72°C przez 15 sekund, a następnie natychmiastowe, gwałtowne schłodzenie do temperatury 4,5°C, nie eliminuje całkowicie wirusa pryszczycy z mleka.**